

Stanovisko

odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra

č. 6/2008

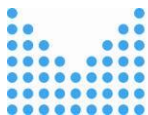
Označení stanoviska:	Právo občana obce podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty
Právní předpis:	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
Ustanovení:	§ 16 odst. 2 písm. g)
Související práv. předpisy:	čl. 21 odst. 1 a čl. 18 odst. 1 Listiny základních práv a svobod
Klíčová slova:	práva občana obce, podněty, návrhy a připomínky
Datum zpracování:	2. ledna 2008 (aktualizace 1. ledna 2014)

Dotaz: *Co znamená povinnost orgánu obce „vyřídit“ návrh, připomínku nebo podnět, podaný občanem obce podle § 16 odst. 2 písm. g) zákona o obcích? Jak se lze bránit porušení tohoto práva ze strany obce?*

Stanovisko:

Podle **§ 16 odst. 2 písm. g)** zákona o obcích má občan obce, který dosáhl věku 18 let, *právo podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty; orgány obce je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do 60 dnů; jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.* Zákon však podrobněji nespecifikuje způsob, jímž má být návrh, podnět či připomínka „vyřízena“. Řešení této otázky je proto nutné dovozovat ze zákonného textu a zejména z podstaty uvedeného práva, které má svůj základ v ústavním pořádku, konkrétně v čl. 21 odst. 1 Listiny, zaručujícímu právo účasti na správě věcí veřejných, a v čl. 18 odst. 1 Listiny, jímž je upraveno právo petiční.¹⁾

S ohledem na podstatu uvedeného práva je třeba „**vyřízením**“ podání v každém případě rozumět jeho **věcné vyřízení**, tzn., že příslušný orgán obce musí prověřit skutečnosti v něm uvedené a podle svého zjištění zaujmout k návrhu či podnětu stanovisko, případně rozhodnout o realizaci adekvátních opatření nebo o tom, že taková opatření nejsou nutná.²⁾ **Z této povinnosti nicméně existují i určité výjimky** – pokud byl totožný podnět či připomínka téhož občana obce již dříve vyřízen a nové podání neobsahuje žádné nové skutečnosti nebo půjde-li ze strany občana obce o zjevné zneužívání práva podle § 16 odst.

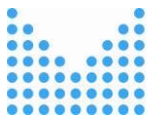
2 písm. g) zákona o obcích (což vyplývá z obecné zásady, podle které není výkonem práva jeho zneužívání či jeho realizace v rozporu se zákonem nebo s dobrými mravy).³⁾ S ohledem na zásadu dobré správy (pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti) **je nutné za součást „vyřízení“ podání považovat i informování občana obce o způsobu, jakým bylo jeho podání věcně posouzeno a s jakými závěry** (postačující přitom je, bude-li v zákonem stanovené lhůtě informace odeslána). Pokud nelze podnět či návrh ve stanovené lhůtě vyřídit, resp. příslušné šetření podnětu uzavřít, je třeba, aby byl podatel v zákonem stanovené lhůtě o této skutečnosti informován.

K právu občana obce podle § 16 odst. 2 písm. g) zákona o obcích je nutné doplnit, že, ačkoli tak zákon na rozdíl od práva podle písm. f) výslovně nestanoví, **vztahuje se i toto ustanovení pouze na návrhy týkající se samostatné působnosti obce**. To vyplývá ze samotné podstaty práv občana obce, uvedených v § 16, která se týkají výlučně samostatné působnosti. Pouze v případě samostatné působnosti – na rozdíl od výkonu svěřené státní správy (přenesené působnosti) – je totiž zcela legitimní, jsou-li občané obce (event. další zákonem stanovené osoby) vzhledem ke své vazbě na danou obec vůči orgánům vykonávajícím samosprávu určitým způsobem „zvýhodnění“. Případné návrhy a podněty z oblasti přenesené působnosti, kde takové zvýhodnění nemá zákonného opodstatnění, by proto bylo nutno vyřizovat v obecném režimu správního řádu (zejm. § 42 či § 175 správního řádu).

Pro porušení práva občana obce podle § 16 odst. 2 písm. g) zákona o obcích platí obdobně závěry uvedené ve stanovisku k právu podle písm. f) tohoto ustanovení.

Poznámky:

- 1) Čl. 21 odst. 1 Listiny: *Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.* Čl. 18 odst. 1 Listiny: *Petiční právo je zaručeno; ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu má každý právo sám nebo s jinými se obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi.*
- 2) Přiměřeně by bylo možno vycházet ze závěru č. 26 Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 6. března 2006, k § 175 správního řádu, podle kterého lze **vyřízením stížnosti z povahy věci rozumět přezkoumání procesních náležitostí stížnosti, věcného problému obsaženého ve stížnosti a přijetí opatření k nápravě závadného stavu nebo vyvození důsledků ze zjištěného pochybení**. Srov. též již zrušená vládní vyhláška č. 150/1958 Ú. l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících (§ 10 odst. 1: *Stížnost se považuje za vyřízenou, jakmile po jejím prošetření byla učiněna opatření potřebná k odstranění zjištěných závad a stěžovatel o tom vyrozuměn.*).
- 3) V této souvislosti lze vzpomenout úpravu v dnes již zrušené vládní vyhlášce č. 150/1958 Ú. l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících, která v § 6 odst. 7 pro případy opakovaných stížností stanovila: *Opakuje-li stěžovatel stížnost je nutné přezkoumat, zda původní stížnost byla správně vyřízena a o výsledku podat stěžovateli zprávu. Neobsahují-li jeho další stížnosti v téže věci nových skutečností, není nutno potvrzovat jejich příjem ani je prošetřovat. Z obdobného principu vychází i nyní platný správní řád v § 48 odst. 2 brání opětovnému vyřizování téže již rozhodnuté věci (Přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost lze z téhož důvodu téže osobě pouze jednou.*).

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni aktualizace
 - stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud
-